

Lastekaitseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Lastekaitseaduse muutmine

Lastekaitseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 14 lõike 1 punkt 7 ja lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 14 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „lõike 1 punktides 5–7“ tekstiosaga „lõike 1 punktides 5 ja 6“;

3) paragrahvi 15 lõike 3 punkt 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1¹) hooldusperede leidmine, nende sobivuse hindamine ja hooldusperede ettevalmistamisega seotud toimingute tegemine;“;

4) paragrahvi 15 lõike 3 punktis 3 asendatakse tekstiosa „avalik-õiguslike ja eraõiguslike juriidiliste isikute“ tekstiosaga „juriidiliste ja füüsiliste isikute“;

5) paragrahvi 15 lõiget 3 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

„4¹) lastekaitsetöötajate täienduskoolituse korraldamine;“;

6) paragrahvi 15 lõike 3 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) lasteabitelefoni 116 111 pidamine ja selle kaudu või muul viisil lasteabile saabunud teabe vastuvõtmine, lapse abivajaduse väljaselgitamine ja hädaohus oleva lapse ajutine perekonnast eraldamine käesoleva seaduse § 33 alusel;“;

7) paragrahvi 15 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 4¹ nimetatud lastekaitsetöötajate täienduskoolituse tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

8) paragrahvi 15 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „lõike 3 punktides 4–6“ tekstiosaga „lõike 3 punktides 4 ja 5“;

9) paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 5–7 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud taotluses esitatakse põhjendused keelu ümberhindamise aluse ja vajaduse kohta ning taotlusele lisatakse isiku suhtes jõustunud süüdimõistva kohtuotsuse koopia.“

(6) Sotsiaalkindlustusamet lahendab taotluse 60 päeva jooksul ning tunnistas isikule kehtiva lapsega töötamise keelu kehtetuks, kui kohtuotsuse kohaselt toime pandud tegu ei oleks taotluse esitamise ajal kehtiva õiguse alusel karistatav või kui tegu oleks karistatav käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud süüteona ja karistusregistri seaduse §-s 24 sätestatud karistusandmete kustutamise tähtaeg on möödunud.

(7) Sotsiaalkindlustusamet edastab otsuse lapsega töötamise keelu kehtetuks tunnistamise kohta karistusregistri volitatud töötajale, kes eemaldab isiku karistusandmed karistusregistri seaduse § 20 lõike 1 punkti 9 alusel tehtava päringu vastusest.“;

10) paragrahv 27¹ loetakse §-ks 27² ja seadust täiendatakse §-ga 27¹ järgmises sõnastuses:

„§ 27¹. Lapsega töötava isiku teade abivajavast lapsest

(1) Alus-, põhi-, kesk-, kutse- ja huvihariduse ning lastehoiu õpetaja ja tugispetsialist, lastehoius töötav lapsehoidja, laste hoolekandeasutuse töötaja, noorsootöötaja ning lapsega töötav treener, huviringi juhendaja, tervishoiutöötaja, politseiametnik ja ohvriabitöötaja teatab töös või kutsetegevuses märgatud abivajavast lapsest käesoleva seaduse § 27 kohaselt, edastades vajalikus ulatuses temale teadaolevad käesoleva seaduse § 34² lõigetes 2 ja 3 nimetatud andmed. Teatamiskohustuse võib täita ka asutuses selleks määratud kontaktisiku kaudu.

(2) Lastekaitsetöötaja võib avaldada käesoleva paragrahvi alusel abivajavast lapsest teatanud isikule teavet juhtumimenetluse alustamise ja menetlustoimingute kohta, kui see on vajalik lapse heaolu toetamiseks.“;

11) paragrahvi 27² tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Lapse rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgsel kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus abivajava lapse väljaselgitamise eesmärgil töödelda sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris järgmiste laste andmeid:

1) lapsed, kelle puhul on Sotsiaalkindlustusametile esitatud puude raskusastme tuvastamise taotlus või kelle kohta on Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel edastatud andmed puude raskusastme tuvastamiseks puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse kohaselt;

2) lapsed, kellel on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2⁶ lõike 2 alusel kehtestatud määruses nimetatud varajast sekkumist vajav seisund, mille kohta on kantud andmed tervise infosüsteemi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul töötleb kohaliku omavalitsuse üksus järgmisi isikuandmeid:

1) lapse üldandmed;

2) info puude raskusastme tuvastamise või mittetuvastamise kohta;

3) info harvikaigusega lapsele puudega lapse sotsiaaltoetuse määramise kohta;

4) puude raskusastme tuvastamise korral puude raskusaste, kestus ja funktsiooni kõrvalekalle;

5) vanema või eestkostja nimi ja isikukood või juriidilise isiku registrikood ja kontaktandmed;

6) vanema või eestkostja rahvastikuregistrisjärgne elukoht ja viibimiskoht;

7) lapse surmakuupäev.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul töötleb kohaliku omavalitsuse üksus järgmisi isikuandmeid:

- 1) lapse üldandmed;
- 2) vanema või eestkostja nimi ja isikukood või juriidilise isiku registrikood ja kontaktandmed;
- 3) vanema või eestkostja rahvastikuregistrijärgne elukoht ja viibimiskoht;
- 4) lapse surmakuupäev.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus edastab vanema või eestkostja nõusolekul käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud lapse kohta andmed Sotsiaalkindlustusametile puude raskusastme tuvastamiseks.“;

12) paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse resolutiivosa edastatakse ka teenuseosutajale või muule isikule, kelle juurde perekonnast eraldatud laps ajutiselt paigutatakse.“;

13) paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Isik ja asutus, kellel on hädaohus oleva lapse abivajaduse hindamiseks või lapsele sobiva abi osutamiseks vajalikku teavet ja andmeid, vastab viivitamata lastekaitsetöötaja asjakohasele nõudele teabe ja andmete saamiseks.“;

14) seadust täiendatakse 8¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„8¹. peatükk

Isikuandmete töötlemine lapse õiguste ja heaolu tagamiseks

§ 34². Isikuandmete töötlemine kohaliku omavalitsuse üksuses ja Sotsiaalkindlustusametis

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusel on käesoleva seaduse § 17 lõike 1 punktis 3 nimetatud ülesande täitmiseks õigus töödelda lapse, lapsevanema ja last kasvatava isiku ning lapse perekonna ja leibkonna liikme isikuandmeid, sealhulgas eriliiki isikuandmeid, mis on vajalikud lapse abivajaduse hindamiseks ja sobiva abi osutamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel töödeldavad lapse isikuandmed on:

- 1) üldandmed;
- 2) andmed lapse perekonna ja leibkonna koosseisu, suhete ning sotsiaalse võrgustiku kohta;
- 3) andmed lapse elutingimuste ning majandusliku ja sotsiaalse toimetuleku kohta;
- 4) terviseandmed, mis annavad teavet lapse võimaliku abivajaduse kohta, eelkõige lapse arengu, terviseseisundi ja -käitumise, traumade ja vigastuste, lapsele määratud ravi ja selle järgimise ning ambulatoorsetel vastuvõttudel käimise andmed;
- 5) andmed lapsele osutatavate sotsiaal-, tervishoiu- ja ohvriabiteenuste kohta koos teenuse liigi, kestuse ja teenuseosutaja isikuga;
- 6) andmed hariduse omandamise, õpikeskkonnas toimetuleku, hariduslike erivajaduste ja tugiteenuste saamise kohta;
- 7) spordis, huvihariduses ja -tegevuses osalemise andmed;
- 8) puude raskusaste, liik, kestus ja funktsiooni kõrvalekalle;
- 9) andmed töövõime ja tööga hõivatuse kohta;

- 10) andmed lapse ennast või teisi kahjustava käitumise kohta;
- 11) karistusregistrisse kantud karistusandmed;
- 12) lapse suhtes käimas oleva kriminaal- ja väärteomenetluse andmed koos selle esemeks oleva süüteo liigi ja toimepanemise asjaoludega ning lapse suhtes kohaldatud tõkendi, karistuse, mõjutusvahendi ja kriminaalhoolduse andmed;
- 13) andmed lapse suhtes toime pandud või lapsega seotud vägivaldajuhtumi kohta koos vägivalda liigi, toimepanemise aja ja asjaoludega ning lapse osalemise viisiga, samuti andmed juhtumi uurimiseks kriminaalmenetluse alustamise ja lapse menetlusseisundi kohta;
- 14) andmed lapse kinnipidamise ja hädaohus oleva lapse ohutusesse tingimustesse toimetamise kohta seaduses sätestatud korrakaitseorgani poolt koos korrakaitseaduse § 46 lõike 6 kohaselt dokumenteeritud andmetega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel töödeldavad lapsevanema ja last kasvatava isiku isikuandmed on:

- 1) üldandmed;
- 2) andmed vanemluse, hooldusõiguse ja eestkoste kohta;
- 3) sotsiaal- või tervishoiutöötaja tehtud koduviidil kogutud andmed lapsevanema seisundi, toimetuleku ja toetusvajaduse kohta;
- 4) vanemlike oskuste hindamiseks vajalikud andmed;
- 5) terviseandmed, mis annavad teavet lapse heaolu ohustamise ja isiku vanemliku suutlikkuse kohta, eelkõige isiku raseduse, tervise seisundi ja -käitumise, traumade ja vigastuste, isikule määratud ravi ja selle järgimise andmed;
- 6) andmed isikule osutatavate isiku toimetulekut või vanemlikku suutlikkust toetavate sotsiaal-, tervishoiu- ja ohvriabiteenuste kohta koos teenuse liigi, kestuse ja vajaduse korral teenuseosutaja isikuga;
- 7) andmed hariduse omandamise kohta;
- 8) puude raskusaste, liik, kestus ja funktsiooni kõrvalekalle;
- 9) andmed töövõime ja tööga hõivatuse kohta;
- 10) andmed isikut ennast või lapse heaolu kahjustava käitumise kohta;
- 11) karistusregistrisse kantud karistusandmed;
- 12) isiku suhtes käimas oleva kriminaal- ja väärteomenetluse andmed koos selle esemeks oleva süüteo liigi ja toimepanemise asjaoludega ning isiku suhtes kohaldatud tõkendi, karistuse, mõjutusvahendi ja kriminaalhoolduse andmed;
- 13) andmed isiku suhtes toime pandud vägivaldajuhtumi kohta koos vägivalda liigi ja toimepanemise ajaga ning juhtumi uurimiseks kriminaalmenetluse alustamise kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel töödeldavad lapse perekonna ja leibkonna liikme isikuandmed on:

- 1) üldandmed;
- 2) andmed vanemluse ja eestkoste kohta;
- 3) andmed isiku tervise seisundi ja -käitumise ning isikule määratud ravi ja selle järgimise kohta ulatuses, milles tema tervise seisund ja -käitumine võib mõjutada lapse heaolu;
- 4) andmed isikule tema toimetuleku toetamiseks osutatavate sotsiaal-, tervishoiu- ja ohvriabiteenuste kohta koos teenuse liigi, kestuse ja vajaduse korral teenuseosutaja isikuga ulatuses, milles isiku toimetulek võib mõjutada lapse heaolu;
- 5) andmed hariduse omandamise ja tööga hõivatuse kohta;
- 6) puude raskusaste, liik, kestus ja funktsiooni kõrvalekalle, kui isiku puue võib mõjutada lapse heaolu;
- 7) karistusregistrisse kantud karistusandmed, kui isiku karistus võib mõjutada lapse heaolu;

8) isiku suhtes käimas oleva kriminaal- ja väärteomenetluse andmed koos selle esemeks oleva süüteo liigi ja toimepanemise asjaoludega ning isiku suhtes kohaldatud tõkendi, karistuse, mõjutusvahendi ja kriminaalhoolduse andmed, kui isiku arvatav tegu või tema suhtes kohaldatud meede võib mõjutada lapse heaolu;

9) andmed isiku suhtes toime pandud vägivaldajuhtumi kohta koos vägivalda liigi ja toimepanemise ajaga ning juhtumi uurimiseks kriminaalmenetluse alustamise kohta, kui juhtum võib mõjutada lapse heaolu.

(5) Sotsiaalkindlustusametil on õigus töödelda käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud isikuandmeid käesoleva seaduse § 15 lõike 2 punktides 2–4 ja lõike 3 punktides 6–7 nimetatud ülesannete täitmiseks.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksus ja käesoleva seaduse §-des 29¹ ja 33 sätestatud juhtudel Sotsiaalkindlustusamet võib lapse abivajaduse hindamiseks ja sobiva abi osutamiseks kaasata selle lapsega töötavaid isikuid ning teisi asjaomaseid spetsialiste ja asutusi. Eelviidatud eesmärkide täitmiseks on ka menetluse kaasatud osapooltel õigus töödelda käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud andmeid.

§ 34³. Terviseandmete töötlemine

Kohaliku omavalitsuse üksusel ja Sotsiaalkindlustusametil on õigus saada tervishoiuteenuse osutajalt lapse, lapsevanema ja last kasvatava isiku ning lapse perekonna ja leibkonna liikme terviseandmeid käesoleva seaduse § 34² lõike 2 punktis 4, lõike 3 punktis 5 ja lõike 4 punktis 3 määratud ulatuses lapse abivajaduse hindamiseks ja sobiva abi osutamiseks.

§ 34⁴. Lasteabitelefoni tehtud kõnede salvestamine, salvestiste säilitamine ja töötlemine

(1) Lasteabitelefoni tehtud kõned salvestatakse lapse abivajaduse väljaselgitamiseks ja abi paremaks osutamiseks, salvestise kasutamiseks tõendina süüteomenetluses ja nõustamise kvaliteedi tagamiseks.

(2) Kõne salvestist säilitatakse digitaalsel andmekandjal kuus kuud salvestamise kuupäevast arvates. Nimetatud tähtaja möödumisel salvestis kustutatakse.“;

15) paragrahvi 38 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Haldusjärelevalvet käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse ülesannete täitmise üle teostab Sotsiaalkindlustusamet.“;

16) seaduse 10. peatükki täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Haldusjärelevalve meetmed

Sotsiaalkindlustusametil on haldusjärelevalve teostamisel õigus:

- 1) külastada lasteasutust, vajaduse korral ka ette teatamata, et kontrollida käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides lasteasutuse tegevusele ette nähtud nõuete täitmist;
- 2) küsitleda lasteasutuses teenuse saamise eesmärgil viibivaid lapsi ja nende seaduslikke esindajaid;
- 3) teavitada avalikkust ja vanemaid lasteasutuses tuvastatud rikkumistest;

4) rakendada muid Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 75² sätestatud haldusjärelevalve meetmeid.“.

§ 2. Psühhiaatrilise abi seaduse muutmine

Psühhiaatrilise abi seaduse § 5 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Psüühilist seisundit, ravi ja diagnoosi puudutav teave on isiku eraelu saladus ja selle edastamine väljapoole raviprotsessi on lubatud ainult isiku enda või tema seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul, samuti uurimisasutuse, politsei, prokuratuuri, kriminaalhooldusosakonna või kohtu seadusest tuleneva nõude alusel, narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seaduse alusel loodud narkomaaniaravi andmekogule esitamiseks ning Terviseameti ja Tervisekassa nõudel neile seadusega pandud ülesannete täitmiseks. Teabe edastamine on lubatud isiku elukohajärgsele valla- või linnavalitsusele ja isiku lähedastele ulatuses, milles see on vajalik neile isikutele seisukoha või kaebuse esitamiseks isiku kinnisesse asutusse paigutamise menetluses. Teabe edastamine lapse, lapsevanema ja last kasvatava isiku kohta on lubatud ka kohaliku omavalitsuse üksusele ja Sotsiaalkindlustusametile lastekaitseseaduses sätestatud ulatuses lapse abivajaduse hindamiseks ja sobiva abi osutamiseks.“.

§ 3. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmine

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 2⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 2⁶. Varajast sekkumist vajavate seisundite puhul puude raskusastme tuvastamine

(1) Kui lapsel on varajast sekkumist vajav seisund, mille kohta on kantud andmed tervise infosüsteemi, ja kohaliku omavalitsuse üksus on edastanud lapse kohta andmed Sotsiaalkindlustusametile puude raskusastme tuvastamiseks, algatab Sotsiaalkindlustusamet puude raskusastme tuvastamise.

(2) Varajast sekkumist vajavate seisundite loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“.

§ 4. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 45⁶ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Hoolduspere peab pärast lapse perre asendushooldusele paigutamist kasutama käesoleva seaduse § 140³ lõike 3 alusel kehtestatud määruuses nimetatud kohanemistoe teenust.“;

2) paragrahvi 45⁹ lõiget 4 täiendatakse punktidega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:

„7) aitab kaasa hooldusperede leidmisele, tehes selleks koostööd Sotsiaalkindlustusameti ja teiste asutuste ja isikutega;

8) annab hooldus- ja eestkosteperele enne lapse perre asendushooldusele paigutamist või eestkoste määramisel infot perepõhise asendushoolduse tugiteenuste kohta.“;

3) seaduse 3. peatükki täiendatakse 13. jaoga järgmises sõnastuses:

„13. jagu

Perepõhise asendushoolduse tugiteenused

§ 140³. Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste eesmärk, loetelu ja korraldus

(1) Perepõhise asendushoolduse tugiteenused on hoolduspere, lapse eestkostja perekonna ja lapse lapsendaja perekonna täiskasvanud liikmetele osutatavad nõustamisteenused.

(2) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste eesmärk on valmistada ette lapse tulekut perekonda, aidata kaasa lapse kohanemisele uues peres ning toetada perede psühhosotsiaalset heaolu ja toimetulekut.

(3) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste loetelu ja täpsemad nõuded teenustele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste pakkumist korraldab Sotsiaalkindlustusamet.

§ 140⁴. Nõuded perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid vahetult osutavale isikule

(1) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid vahetult osutav isik peab vastama järgmistele üldnõuetele:

- 1) tal on perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutamiseks vajalikud isikuomadused;
- 2) ta vastab lastekaitseaduse §-s 20 sätestatud nõuetele;
- 3) tal on vajalik erialane ettevalmistus nõustamisteenuste osutamiseks.

(2) Täpsemad nõuded perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid vahetult osutavate isikute erialasele ettevalmistusele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(3) Välisriigis omandatud kvalifikatsiooni vastavuse käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele otsustab Sotsiaalkindlustusamet välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse alusel, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 140⁵. Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste rahastamine

(1) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid rahastatakse riigieelarvest.

(2) Riigieelarve vahenditest kaetavate perepõhise asendushoolduse tugiteenuste mahu ja maksumuse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 140⁶. Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmine Sotsiaalkindlustusameti poolt

(1) Sotsiaalkindlustusamet võtab hoolduspere, lapse eestkostja perekonna ja lapse lapsendaja perekonna täiskasvanud pereliikmelt perepõhise asendushoolduse tugiteenuste eest tasu

maksmise kohustuse üle käesoleva seaduse § 140⁵ lõike 2 alusel kehtestatud määruses sätestatud mahus ja maksumuses, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) pere ja perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja on kokku leppinud käesoleva seaduse § 140³ lõike 3 alusel kehtestatud määruses nimetatud teenuste osutamises;
- 2) perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja ja Sotsiaalkindlustusamet on sõlminud käesoleva seaduse §-s 140⁷ nimetatud lepingu.

(2) Käesoleva seaduse § 140³ lõike 3 alusel kehtestatud määruses nimetatud peretoe teenuse eest võetakse tasu maksmise kohustus üle juhul, kui kohaliku omavalitsuse üksus on hinnanud pere teenusevajaduse.

§ 140⁷. Tasu maksmise kohustuse ülevõtmise leping

(1) Tasu maksmise kohustuse ülevõtmise leping on kokkulepe, milles Sotsiaalkindlustusamet ja perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja lepivad kokku teenuste osutamise tingimustes ja millega Sotsiaalkindlustusamet võtab õigustatud isikult tasu maksmise kohustuse üle.

(2) Sotsiaalkindlustusamet sõlmib lepingu teenuseosutajaga, kellel on valmisolek pakkuda kõiki käesoleva seaduse § 140³ lõike 3 alusel kehtestatud määruses nimetatud perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid ja kellega lepingulises suhtes olevad teenust vahetult osutavad isikud vastavad käesoleva seaduse §-s 140⁴ sätestatud nõuetele.

(3) Sotsiaalkindlustusamet kontrollib enne lepingu sõlmimist perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja maksuvõla puudumist. Kui ilmneb, et teenuseosutajal on maksuvõlg, võib Sotsiaalkindlustusamet jätta lepingu sõlmimata.

(4) Sotsiaalkindlustusamet võib jätta lepingu sõlmimata perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutajaga, kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud tasu maksmise kohustuse ülevõtmise lepingu olulist tingimust nii, et rikkumise tulemusena on leping üles öeldud, hüvitatud kahju või makstud leppetrahvi.

(5) Sotsiaalkindlustusamet sõlmib lepingu kuni kolmeaastase tähtajaga, kuid vähemalt üheks aastaks.

§ 140⁸. Teenuseosutaja kohustused

Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja on kohustatud:

- 1) tagama perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutamise vastavalt käesolevas jaos sätestatud nõuetele;
- 2) tagama perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid vahetult osutavate isikute vastavuse käesoleva seaduse §-s 140⁴ sätestatud nõuetele;
- 3) aitama kaasa uute hooldusperede leidmisele, tehes koostööd Sotsiaalkindlustusameti ja kohaliku omavalitsuse üksuste ning teiste asutuste ja isikutega;
- 4) tegema teenuse osutamisel koostööd lapse ja pere elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusega ning teiste asutuste ja isikutega, kui see on pere toetamiseks vajalik.“;

4) paragrahvi 130² lõike 3 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 134 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ega ole Eesti Töötukassas töötuna arvele võetud;“;

6) paragrahvi 142¹ lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõnu „sotsiaalhoolekande seaduses“ sõnadega „ja lastekaitse seaduses“;

7) paragrahvi 144 täiendatakse lõikega 5³ järgmises sõnastuses:

„(5³) Perepõhise asendushoolduse tugiteenuste osutaja kannab sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse hiljemalt teenuse osutamise kuule järgneva kuu kümnendaks kuupäevaks perepõhise asendushoolduse tugiteenust saanud isikute, teenuse osutamise ja rahastamise andmed.“;

8) paragrahvi 145¹ lõige 3³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3³) Lastekaitse seaduse § 27² lõigetes 2 ja 3 nimetatud isikuandmeid säilitatakse sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris kuni lapse täisealiseks saamiseni.“;

9) seadust täiendatakse §-ga 158¹ järgmises sõnastuses:

„§ 158¹. Haldusjärelevalve meetmed

(1) Sotsiaalkindlustusametil on haldusjärelevalve teostamisel õigus:

1) külastada hoolekandeametust, vajaduse korral ka ette teatamata, et kontrollida käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides hoolekandeametuse tegevusele ette nähtud nõuete täitmist;

2) küsitleda hoolekandeametuses teenuse saamise eesmärgil viibivaid isikuid ja nende lähedasi;

3) teavitada avalikkust ja hoolekandeametuses viibivate isikute lähedasi asutuses tuvastatud rikkumistest;

4) rakendada muid Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 75² sätestatud haldusjärelevalve meetmeid.“;

10) paragrahv 159 tunnistatakse kehtetuks.

§ 5. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punkt 10 jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 4 punktid 1–3 ja 7 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024. a.

Esitab Vabariigi Valitsus

2024. a.